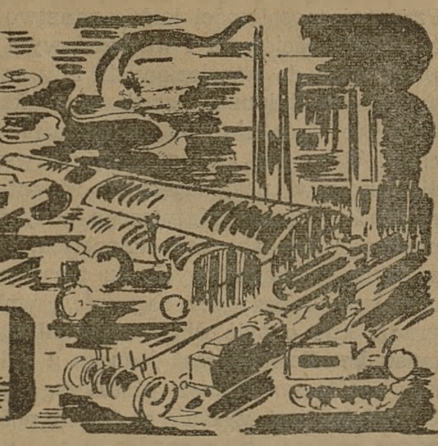
ROK II. Nr. 1—2 (6/7) Bytom — Styczeń—Luty 1947 Cena numeru 20 zł.

WIADOMOŚCI RYNKU METALOWEGO

ORGAN CENTRAL. ZBYTU PRZEMYSŁU METALOWEGO

Przemysł metalowy w 1946 roku.

Jesteśmy znani w Europie jako naród entuzjastów. W czasie wojny entuzjazm nasz i poświęcenie w najtrudniejszych sytuacjach bojowych wzbudzały podziw wszystkich narodów świata. Istniała jednak opinia, że Polak umie tylko bohatersko ginąć za Ojczyznę.

Opinii tej zadał kłam **Rząd Jedności Narodowej**, który po wojnie, w obliczu ruin i kompletnego zniszczenia kraju, umiał wśród robotników, inżynierów i inteligencji pracującej **rozbudzić entuzjazm pracy** odbudowy o własnych siłach ruin i zgliszcz bestialskiej polityki okupanta niemieckiego.

W przeciągu kilku miesięcy 1945 r. dokonano bardzo wiele, rok zaś 19446 wykazał, że entuzjazm naszej pracy przeszedł wszelkie oczekiwania. Dotychczasowe wyniki naszego entuzjazmu pracy, budzą znowu podziw świata, czego dowodem są **oświadczenia podziwu rozmaitych gości zagranicznych**, którzy w ubiegłym roku mogli się naocznie przekonać o naszych nadzwyczajnych sukcesach w dziedzinie odbudowy kraju.

Na odcinku przemysłu metalowego, który jest przemysłem kluczowym w odbudowie innych przemysłów, rok 1946 był rokiem wielkich osiągnięć. Gdy w roku 1945 wartość produkcji wynosiła 25,3 mil. zł. według cen 1937 r., to w roku 1946 osiągnęliśmy 55,5 mil. zł., tj. wartość przeszło dwukrotną.

Do najważniejszych wyrobów należą **obrabiarki, śruby i wagony towarowe.** Gdy w grudniu 1945 r. miesięczna wartość produkcji obrabiarek wynosiła niespełna 1 mil. zł., to w grudniu 1946 r. wzrosła ona do 2,3 mil. zł., produkcja wagonów towarowych z 64 w grudniu 1945 r. osiągnęła 650, produkcja śrub z 2,1 mil. zł. wzrosła do 4 mil. zł.

Produkcja parowozów daje miesięcznie 20 szt., przekraczając o 6 sztuk produkcję grudnia 1945 r., wartość maszyn rolniczych wzrosła z 1,14 mil. zł. do 2,3 mil. zł., wyrobów blaszanych z 2,3 mil. zł. do 3,9 mil. zł., produkcja rowerów z 1500 sztuk do 5000 sztuk miesięcznie.

Odbudowano i uruchomiono szereg fabryk jak fabryki wagonów towarowych: Wrocławska, Sanocka i Zaodrzańska i fabrykę wagonów osobowych w Poznaniu. W dziale obrabiarek uruchomiono 2 nowe fabryki w Poznaniu i Pruszkowie, odbudowano P. Z. Inż. w Ursusie pod Warszawą, Zakłady Starachowickie oraz P. Z. O. w Warszawie. Ponadto odbudowano i uruchomiono Fabrykę Maszyn i Odlewnię Żelaza w Szczepanowicach pod Opolem. Przewidziany na rok 1946 plan osiągnięcia w produkcji przemysłu metalowego poziomu przedwojennego, wykonano już przy końcu listopada.

Przypuszczać należy, że **rozmach entuzjazmu pracy wzmoże się jeszcze** wobec poważnego zagadnienia, jakim jest trzyletni plan gospodarczy, który nie tylko zostanie wykonany, ale na pewno zarejestrujemy, podobnie jak w roku ubiegłym, jego przekroczenie. —

Przemysł metalowy w bitwie o eksport.

W miarę postępu techniki, odkryć naukowych oraz masowości procesów gospodarczych, samowystarczalność ekonomiczna — autarkia — stać się może udziałem wielkich tylko i nielicznych organizmów gospodarczych, posiadających różnorodne i dostatecznie obfite złoża głównych surowców przy równoległym korzystnym położeniu geopolitycznym.

W dobie dziesiejszej jedynie U. S. A., Związek Radziecki i Wielka Brytania są w stanie realnie stosować politykę samowystarczalności w wypadku, gdyby po temu istniała potrzeba czy nastawienie. Reszta państw skazana jest na żywą wymianę wzajemną swych płodów rolnych oraz surowców i produktów przemysłowych, aby zdobyć szerokie podstawy dla wyżywienia ludności oraz kontynuo-

wania czy rozbudowy produkcji przemysłowej. Przy tej sposobności każde państwo myśli o takim układzie ilościowym i wartościowym towarów przywiezionych do wywiezionych, aby saldo tej wymiany, saldo bilansu handlowego kształtowało się możliwie dodatnio. O ile dodatnie saldo bilansu handlowego nie jest sprawą pierwszorzędnej wagi dla krajów posiadających w ostatecznym rozrachunku bilansu płatniczego pozycje równoważące przewagę importu nad eksportem, jak np. dochody z usług transportowych, z turystyki, odsetek od udzielanych pożyczek zagranicy, wpływów od emigracji itp., o tyle **dla krajów uboższych saldo bilansu handlowego jest jednym z głównych składników ogólnego bilansu płatniczego państwa.**

Polska jest właśnie w takim położeniu. Pozbawiona większych zapasów złota, wielu podstawowych surowców, jeszcze bez poważniejszych wpływów z tytułu tranzytu i turystyki, a równocześnie potrzebująca niezbędnie maszyn i narzędzi produkcyjnych oraz szeregu głównych surowców, **zmuszona jest szukać dewiz na pokrycie swego importu,** — uzależniającego w dużym stopniu możliwości rozwojowe kraju — głównie przez wywóz nadwyżek produkcyjnych rolnych i przemysłowych.

Fakt ten skłonił kierownictwo gospodarcze kraju do zwrócenia bacznej uwagi na zagadnienia eksportowe, których znaczenie uwypuklił Minister Minc w jednym ze swych przemówień, **nazywając nasze wysiłki** w kierunku uzyskania z produkcji krajowej nadwyżek eksportowych oraz znalezienia dla nich rynków zbytu **„Bitwą o Eksport".**

Podstawowym naszym artykułem eksportowym jest obecnie węgiel, na który czeka zrujnowana Europa, o niższym niż przed wojną wydobyciu. **Zapasy węgla w kraju,** oraz wzrastające wydobycie **stanowią silną pozycję w naszej wymianie z zagranicą.** Węgiel nie może jednak zostać jedyną główną pozycją wywozową. Obok węgla istnieją inne przemysły, których wytwory mogą znaleźć zbyt na rynkach zagranicznych, a które równocześnie dają większe nawet aniżeli eksport węgla korzyści, z uwagi na znaczniejszy odsetek pracy ludzkiej i związane z nim liczne procesy przetwórcze. Do rzędu tych produktów **należą m. i. wytwory przemysłu metalowego, które** „w Bitwie o Eksport" otrzymają należny ważny odcinek działania.

Do działalności eksportowej, Przemysł Metalowy przygotowuje się wszechstronnie, opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, przedwojennych kontaktach handlowych z zagranicą, oraz mając na względzie długofalowość zagadnień i wysiłków eksportowych. —

Mgr. Marian Blachowski.

Plan eksportu Przemysłu Mettalowego na rok 1947

Rok 1946 na odcinku eksportu Państwowego Przemysłu Metalowego był rokiem w którym wiele pracy poświęcono przedewszystkim na rozpoznanie możliwości eksportowych tego Przemysłu, jako podstawy do następnego etapu — planowania. Rozpoznanie eksportowe szło w dwóch kierunkach, a mianowicie w kierunku rynku wewnętrznego, celem uzyskania orientacji co do nadwyżek produkcyjnych, nie związanych potrzebami tego rynku oraz w kierunku rynków światowych, aby uzyskać informacje, na jakie wyroby metalowe wykazują te rynki zainteresowanie i zapotrzebowanie.

Pierwszy opracowany przez Państwowy Przemysł Metalowy plan eksportowy na rok 1947 szacuje **volumen eksportu metalowego** we wszystkich jego działach łącznie na ca 22,1 tys. t. o wartości ca 26,3 miliony zł. w cenach r. 1937. Stanowi to jeśli chodzi o tonnaż 5% a jeśli chodzi o wartość 3,5% zdolności produkcyjnej Przemysłu Metalowego, planowanej na rok 1947. Dla ostatnich 3 lat przedwojennych przeciętna roczna eksportu wyrobów metalowych wynosiła dla tonnażu ca. 21 tys. ton a dla wartości ca. 19,8 mil. zł, co stanowiło ca. 3,5% ówczesnej zdolności produkcyjnej tego Przemysłu.

Układ tych cyfr w planie na r. 1947 dla poszczególnych działów Przemysłu Metalowego ilustruje poniżej podana tablica:

Planowany eksport Przemysłu Metalowego na rok 1947.

Poz.	Przemysły	Produkcja		Eksport		Udział procent. eksportu	
		tonaż w tys. t	wartość w milj zł 1937 r.	tonaż w tys t	wartość w milj zł 1937 r.	tonaż	wartość
1.	Przemysł Odlewniczy	75.1	52.7	9.5	6.2	43.5%	23.3%
2.	Przemysł Obrabiarkowy	6 9	48.1	0.5	3.7	2.4%	12.7%
3.	Przemysł Wyrobów z Drutu	56.1	38.4	5.7	2.9	26.1%	11.2%
4.	Przemysł Maszyn Rolniczych	24.8	29.9	1.7	2.4	8.0%	9.3%
5.	Przemysł Wyrobów z Blachy	26.3	47.8	1.2	2.3	5.5%	9.0%
6.	Przemysł Taboru Kolejowego	161 2	318.1	0.0	1.9	4.8%	7.4%
7.	Przemysł Wyrobów z Metali Kolor.	6.4	24.2	0.5	1.8	2.5%	7.2%
8.	Przemysł Maszynowy	11.2	34.0	0.2	1.0	0.9%	4.2%
9.	Przemysł Śrubowo-Nitowy	22.4	28.2	0.1	0.9	2.8%	3.8%
10.	Przemysł Maszyn Włókienniczych	2.2	7.9	0.3	1.0	1.5%	3.8%
11.	Przemysł Narzędziowy	4.0	19.8	0.2	0.7	1.2%	2.9%
12.	Przemysł Precyzyjno-Optyczny	0.5	10.8	0.1	0.6	0.3%	2.6%
13.	Przemysł Motoryzacyjny	14.4	35.4	0.1	0 5	0.3%	1.9%
14.	Przemysł Mebli Stal. i Okuć	3.5	10.2	0.1	0.2	0.2%	0.7%
15.	Przemysł Kotlarski	20.4	39.2	—	—	—	—

Volumen eksportu Przemysłu Metalowego niebył duży przed wojną, nie może więc być duży już w r. 1947. Wojenne zniszczenie tego Przemysłu ograniczyły poważnie możliwości eksportowe wy-

robów metalowych. Z drugiej jednakże strony rozszerzenie granic Państwa na zachodzie i przejęcie tam szeregu nowych fabryk metalowych, otwiera pewne możliwości w zakresie **zwiększenia przedwojennego eksportu oraz uruchomienia eksportu niektórych takich wyrobów metalowych, których dawniej nie eksportowaliśmy.** W pewnych działach będziemy forsować eksport pionierski, dla zapoznania zagranicy z naszą obecną produkcją i zdobycia sobie odbiorców.

Dla uzupełnienia obrazu omawiającego plan eksportowy Przemysłu Metalowego, koniecznym jest podanie cyfry wyrażającej udział eksportu tego Przemysłu w ogólnym eksporcie polskim. Przyjmując, że średnia roczna eksportu polskiego dla ostatnich 3 lat przedwojennych wynosiła ca. 1.200 mil. zł, a w tym eksport wyrobów Przemysłu Metalowego ca. 19,8 mil. zł, to otrzymamy, iż udział eksportu Przemysłu Metalowego w całym eksporcie polskim stanowił ca. 1,6%. Obecnie Narodowy Plan Gospodarczy ustala, iż ogólny eksport polski w r. 1947 osiągnie poziom caż 1.500 mil. zł, z czego Przemysł Metalowy w ogólnym eksporcie polskim osiągnie ca. 1,7%, a więc **udział ten będzie w roku 1947 mniej więcej taki sam jaki był przed wojną.**

Przeprowadzenie mniej więcej dokładnego rozdziału volumenu eksportu Przemysłu Metalowego na poszczególnych odbiorców tego eksportu jest — w obecnym stanie rozpoznania eksportowego — sprawą niezmiernie trudną. Mamy tu jeszcze do czynienia z **dużą liczbą niewiadomych,** spotęgowaną jeszcze tym, iż stosunki produkcyjne i wymienne w wielu jeszcze krajach na skutek długoletniej wojny i zniszczeń przez nią spowodowanych są jeszcze płynne. Ulegają one ciągłym zmianom w związku z odbudową i tych zmian w pełni jeszcze nie znamy. Wiemy dzisiaj ogólnie, że eksport wyrobów metalowych **nie powinien napotykać na większe trudności, bo rynki światowe są wygłodzone.** Dziś w okresie zniszczeń i odbudowy zapotrzebowanie tych rynków zwłaszcza na wyroby metalowe jest niezmiernie duże. Z drugiej jednakże strony wiemy, iż odbudowa gospodarcza świata postępuje szybkimi krokami, że stopniowo w miarę powstawania przemysłu z chaosu i ruin, w miarę nasycania się rynków odbiorczych wzrastać będzie na nich konkurencja, wzrastać będą wymagania naszych odbiorców. W tych warunkach **walka eksportowa będzie się stawać coraz ostrzejsza i coraz trudniejsza.** Wynika stąd konieczność stopniowego zwiększenia aktywności eksportowej, konieczność zdobywania i zapewniania sobie rynków zbytu *już teraz* drogą coraz większego brania pod uwagę ich życzeń i potrzeb.

Lata 1945/46 były okresem nawiązywania przez Przemysł Metalowy, zerwanych podczas wojny stosunków handlowych ze światem były poza tym, jak to zaznaczono na wstępie, okresem rozpoznania i planowania eksportowego. Podstawą dla tej działalności Przemysłu Metalowego, były przede wszystkim zawarte w tych latach przez Polskę traktaty handlowe w liczbie 17-tu. Ten wachlarz traktatowy **objął już niemal cały kontynent europejski.** W roku 1947 wachlarz ten ma ulec dalszemu i znacznemu rozszerzeniu. Jak z dotychczasowego układu stosunków handlowych Polski z zagranicą oraz z przeprowadzonego przez Przemysł Metalowy rozpoznania eksportowego na rynkach odbiorczych wnioskować można, w eksporcie wyrobów metalowych w r. 1947 zarysowują się wyraźniej **3 kierunki zasadnicze:** pierwszy do Związku Radzieckiego — kierunek **wschodni,** drugi — kierunek **północny** — na rynki Skandynawii z odnogą zachodnią w kierunku na rynki Zamorza oraz trzeci — kierunek **południowy** — na rynki Bałkańskie, z odnogą wchodnią w kierunku na rynki Lewantu —.

Największe znaczenie dla Przemysłu Metalowego w eksporcie **posiada rynek Związku Radzieckiego.** Stosunki handlowe z tym rynkiem w skali ogólno-polskiej **będą ulegały stałemu rozwojowi,** a to z tej prostej przyczyny, że rynek ten jest i będzie dla nas zawsze **rynkiem z którego czerpać będziemy cały szereg podstawowych tworzyw.** W zapłacie za te dostawy eksportować tam będziemy między innymi również i wyroby metalowe.

Nasze tsosunki wymienne ze Szwecją, opierają się mniejwięcej na tych samych przesłankach. Liczymy się tu między innymi również i z tym, że w wielu wypadkach Polski Przemysł Metalowy będzie mógł zająć **te pozycje szwedzkiego importu, których dostawy pochodziły z Niemiec.** Podobnie jeśli chodzi o Bałkany. I tu również mamy duże możliwości na zajęcie tych pozycji, które w dużym stopniu opanowane były względnie stanowiły niemal wyłączną domenę niemieckiego lub włoskiego eksportu metalowego. Pozostałe rynki, a więc Lewant i Zamorze nie są jeszcze w pełni rozwinięte i wyzyskane dla eksportu wyrobów metalowych, rynki te są narazie w stadium ich sondowania przedewszystkim poprzez próbne tranzakcje eksportowe, które już zostały zawarte.

Niewątpliwie wykonanie pierwszego planu eksportowego Przemysłu Metalowego na r. 1947 nastręczać będzie szereg trudności, których usunięcie wymagać będzie od tego Przemysłu dużego wysiłku. Na ten wysiłek Przemysł Metalowy jest całkowicie przygotowany, stając obok innych Przemysłów w karnym ordynku do tej walki eksportowej, która według słów Ministra Przemysłu Minca, wypowiedzianych na Kongresie Techników w Katowicach **będzie walką o dobrobyt i przyszłość Polski,** a więc stawką, którą nie tylko warto ale i trzeba wygrać. W dużym stopniu wyniki tej walki zależeć będą od aparatu handlu zagranicznego. Im lepiej ten aparat będzie uzbrojony we wszelkie akcesoria niezbędne do prowadzenia akcji eksportowej, tym pewniejszy i łatwiejszy będzie sukces eksportowy Przemysłu Metalowego, tym pełniejsze będzie zwycięstwo. —

Mgr. T. Kowalkowski.

ZAGADNIENIA EKSPORTOWE

Oceniając działalność eksportu w naszej gospodarce państwowej Centrale Zbytu i Zjednoczenia samodzielnie sprzedające zwróciły baczną uwagę, jeszcze w ubiegłym roku, na możliwości eksportowe wytworów przemysłu metalowego, popwierzonych ich dystybucji. Poniżej podajemy kronikę eksportową obrazującą dotychczasowe osiągnięcia w tej dziedzinie.

Centrala Zbytu Gwoździ, Drutu i Czarnych Narzędzi

Bytom, Wrocławska 14.

Z uwagi na ważność eksportu dla kraju, postanowiła Centrala Zbytu, opierając swą działalność na przywileju wyłączności zbytu danych artykułów przemysłowych tak zorganizować i zaplanować całokształt swej działalności, by nie tylko równomiernie rozprowadzać towar na rynku wewnętrznym, ale również przewidzieć pewne kontyngenty eksportowe bez wyraźniejszej szkody dla zapotrzebowania krajowego.

Z tych założeń wychodząc Centrala Zbytu Gwoździ, Drutu i Czarnych Narzędzi już w zaraniu swej działalności t. j. w 1945 r. nawiązała kontakty handlowe z Z. S. R. R. dostarczając tamże pierwszy kontyngent 2.000 ton gwoździ. Z biegiem czasu rozszerzyły się kierunki eksportowe i zwiększył się również zakres i tonaż artykułów eksportowych.

Biorąc pod uwagę ostatnie miesiące 1945 r. oraz rok 1946, sfinalizowano w ramach artykułów Centrali umowy eksportowe, obejmujące 4.100 ton gwoździ, 180 ton łańcuchów, 1.000 ton drutu, 390 ton lin stalowych i 516 ton siatki. Daje to wartość ogólną 36 miliona złotych wedle wartości przedwojennej. Nie jest to oczywiście dużo, niemniej jednak wskazuje wyraźnie na fakt zainteresowania się tym zagadnieniem przez Centralę od samego początku jej istnienia.

Druga połowa roku 1946 przyniosła szereg kontaktów listowych i osobistych z firmami zagranicznymi, oraz obfitą wymianę korespondencji w sprawach eksportowych. Centrala otrzymuje szereg listów z wielu krajów europejskich i poza europejskich, a szczególnie z Ameryki, Argentyny, Austrii, Brazylii, Bułgarii, Chin, Czechosłowacji, Danii, Finlandii, Holandii, Indii Bryt., Niemiec, Palestyny, Szwecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i Z. S. R. R. Głównym artykułem, który jest poszukiwany na rynku zagranicznym są gwoździe, drut i wyroby z drutu.

Licząc się z dużym zapotrzebowaniem Centrala opracowała 3-letni plan eksportowy, który ilustruje poniższa tabelka.

Artykuł	Eksport w tonach		
	1947 r.	1948 r.	1949 r.
Gwoździe	3.000	4.000	5.000
Drut	2.500	5.000	6.000
Siatka	150	200	300
Sprężyny materacowe	—	30	50
Podkówki	20	25	30
Łańcuchy	100	150	200
Łopaty	300	500	600
Widły	—	50	100
Siekiery	—	50	80
Młotki	—	50	80
Kilofy i oskardy	30	60	100
Rury szybkoskrętne	150	200	250
Razem	6.250	10.315	12.790

Oczywiście, że plan ten uzgodniono z planem produkcji tych artykułów, a ponieważ zagadnienie to potraktowano bardzo wnikliwie i raczej ostrożnie, należy żywić nadzieję, że plan eksportowy nie tylko będzie wykonany ale nawet przekroczony. Zaznaczyć jeszcze należy, że techniczna strona eksportu nasuwa szereg zagadnień wtórnych, które nie zawsze są łatwe do rozwiązania, choćby wspomnieć kwestie opakowania i zabezpieczenia towarów, szczególnie w tych wypadkach, gdzie towar musi odbywać długą podróż morską przez strefy tropikalne i jest narażony na szybkie rdzewienie. Z braku naprz. parafiny, robione są obecnie inne próby zabezpieczenia łańcuchów, które mają być wysłane do Argentyny, ale zagadnienie to jest bliskie rozwiązania wskutek pomysłowości polskiego inżyniera i technika.

W końcu dodać również należy, że Centrala zorganizowała specjalny referat eksportowy, złożony z fachowców, których zadaniem jest czuwanie nad prawidłowym przebiegiem związanych z tym spraw, zgodnie z wytycznymi Czynników Nadrzędnych.

Centrala Zbytu Śrub, Nitów Okuć Budowlanych i Części Kutych

Bytom pl. Stalina 11.

Centrala nawiązała w roku 1946 umowy z następującymi państwami, w sprawie dostawy wytworów przemysłu metalowego, którymi dysponuje:

Bułgaria.

Umowa handlowa polsko-bułgarska z dn. 29. 4. 46. przewiduje między innymi dostawę podkowiaków dla kucia koni i wołów do Bułgarii. W listopadzie została formalnie podpisana przez delegację bułgarską umowa na 100 ton podkowiaków dla koni z terminem dostawy w I-ej dekadzie grudnia ub. roku.

Sfinalizowanie umowy na 300 ton podkowiaków dla wołów, które będą dostarczone Bułgarii sukcesywnie, dobiega już końca.

Realizacja dostaw dla wsi za pierwszy okres wymiany towarowej *dokonana została ze znacznym przekroczeniem planu.* W odniesieniu do poszczególnych artykułów stosunek wykonanych dostaw do planowania przedstawia się następująco: naczynia emaliowane — 120%, wyroby ocynkowane i inne — 133,6%, latarnie wiatroodporne — 164,6%, wiadra — 103,4%, naczynia mleczarskie — 108%.

CENTRALA ZBYTU NARZĘDZI TNĄCYCH

W akcji wymiany towarowej pod hasłem „Przemysł dla Wsi" dostarczono w grudniu:

Gwintowników	750 szt.	. .	66.575 zł
Pilników trójkątn.	5000 szt.	. .	180.000 zł
Pił trackich	770 szt.	. .	569.415 zł
Pił poprzecznych	5450 szt.	. .	1.114.460 zł
		Razem	1.930.750 zł

Towary dostarczono za pośrednictwem Społem, P. C. H., oraz Spółdzielnie: Rolnik, Rolniczo-Handlowa i Konsum Robotniczy w Cieszynie. Dostawy objęły miasta Chorzów, Katowice, Wrocław, Rzeszów, Radom, Poznań, Łódź, Olsztyn, Białystok, Kraków, Gdynię, Rybnik, Pszczynę, Gliwice, Bielsko, Cieszyn.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU TABORU I SPRZĘTU KOLEJOWEGO

Ostatnie dwa lata powojenne wykazały w sposób dobitny żywotność polskiego robotnika i technika. Szkody wojenne fabryk należących do Zjednoczenia Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego są prawie już wszędzie usunięte, produkcja zaś osiągnęła prawie poziom z roku 1939, niektóre zaś jej działy, jak n. p dział parowozowy wybitnie go przekroczyły.

Już z nazwy naszego Zjednoczenia wynika, że *zadaniem jego jest służyć potrzebom polskiego kolejnictwa.* Zadanie to zostało spełnione, jeżeli się zważy, że niezależnie od licznych jednostek taboru kolejowego dla przemysłu hutniczego, węglowego i chemicznego, poza remontem kilkuset parowozów i wagonów dla PKP, oddały fabryki naszego Zjednoczenia *do użytku Polskim Kolejom Państwowym w roku ubiegłym ca 4800 wagonów węglarek i 147 parowozów normalnotorowych.*

Cyfry obrotów miesięcznych fabryk podległych naszemu Zjednoczeniu podnoszą się gwałtownie z miesiąca na miesiąc. Łączna suma obrotów za pierwsze trzy kwartały roku ub. wynosiła zł 1.569.000.000.— z czego przypada 35,7% na produkcję parowozową i 35,6% na produkcję wagonową, czyli że oba te działy traktowane są na równi.

Na rok bieżący zaplanowano poza normalną produkcją wagonów towarowych, poza podniesieniem produkcji parowozów do 20 sztuk miesięcznie, *także produkcję wagonów osobowych 3 kl. w ilości dochodzącej pod koniec roku do ca 40 wagonów miesięcznie.*

Pierwsze wagony opuściły już zakłady wytwórcze w Poznaniu i we Wrocławiu i produkcja wchodzi obecnie w ramy wytwórczości seryjnej.

Niezależnie od tego *przewiduje się w roku bieżącym dostawę 200 wagonów chłodni*, co ma zasadnicze znaczenie przy przewozie łatwo się psujących artykułów żywnościowych w porze letniej.

Dobrze rozwija się też podległy naszemu Zjednoczeniu *dział produkcji sprzętu sygnalizacyjnego*, który w pierwszym rzędzie nastawiony jest na uzupełnienie niewątpliwych braków sygnalizacji automatycznej kolejnictwa, zniszczonej przez ustępującego okupanta.

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU MASZYNOWEGO

Gliwice.

Odbudowa Fabryki Maszyn w Opolu.

W końcu grudnia uruchomiona została Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Szczepanowicach pod Opolem, wchodząca w skład Zjednoczenia Przemysłu Maszynowego w Gliwicach. Fabryka ta była całkowicie zniszczona przez okupanta, jednak ze względu na jej produkcję (zaopatrywanie okolicznego przemysłu w maszyny i urządzenia) *postanowiono ją odbudować w tempie przyspieszonym — w ciągu 4-ch miesięcy.* Brakujące maszyny dostarczone zostały z innych zakładów w ramach komasacji, zarządzonej przez Departament Ekonomiczny. Całkowity koszt odbudowy i zainstalowania maszyn wynosi 10 milionów zł. Fabryka zatrudnia obecnie około 200 osób, a wg planu w marcu cyfra ta dojdzie do 500 pracowników. W pierwszym okresie kwartalnym zaplanowano produkcję o wartości 4 milj. zł. przy czym przewiduje się stopniowy wzrost do 10 milj. zł. Program produkcyjny zakładu obejmuje urządzenia maszynowe i odlewy dla potrzeb przemysłu opolskiego (cukrownie i cementownie) oraz urządzenia dla przemysłu górniczego.

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU MOTORYZACYJNEGO

Warszawa, Willowa 13.

Fabryki, należące do Zjednoczenia Przemysłu Motoryzacyjnego, produkują następujące wyroby: motocykle, rowery, wszelkie części rowerowe zamienne, ciągniki (traktory), przyczepy samochodowe, części samochodowe zamienne, akcesoria samochodowe, gazogeneratory, narzędzia wszelkiego rodzaju, silniki spalinowe: rolnicze i inne. Planowany zbyt wszystkich wyrobów powyższych na I. kwartał 1947 r. wynosi około ćwierć miliarda złotych

CENTRALA ODLEWÓW

Warszawa, ul. Mokotowska Nr. 12.

Powołana do życia zarządzeniem Ministra Przemysłu z dn. 26 6. 1945 r. Centrala Odlewów ma za zadanie rozprowadzanie produkcji wszystkich państwowych i pod zarządem państwowym

pozostających odlewni żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych, oraz fabryk armatur.

Centrala Odlewów rozpoczęła pracę od 1 sierpnia 1945 r. i zakresem swego działania obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej.

Po wstępnym okresie organizacyjnym Centrala Odlewów rozpoczęła z końcem ubiegłego roku normalną pracę i w obecnej chwili przeprowadza zbyt produkcji 34 fabryk, wchodzących w skład Krakowskiego i Radomskiego Zjednoczenia Przemysłu Odlewniczego, oraz 7-miu fabryk z 4-ch innych Zjednoczeń, a mianowicie: Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Rolniczych w Łodzi, Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Włókienniczych w Łodzi. Zjednoczenia Przemysłu Obrabiarkowego w Pruszkowie i Zjednoczenia Przemysłu Wyrobów z Blachy w Kielcach.

Pragnąc jak najbardziej zbliżyć się do odbiorców, Centrala już w dniu 15 marca 1946 r. uruchomiło własny punkt sprzedaży fabryk *John-Weigt* w Łodzi, a począwszy od maja ub. r. rozpoczęła organizację własnych Oddziałów i Składów, których w chwili obecnej posiada 8 w następujących punktach Kraju: Kraków, Katowice, Poznań, Wrocław, Szczecin, Sopot-Gdańsk, Łódź i Warszawa, oraz znajdujący się w stadium organizacji Oddział i Skład w Gliwicach.

Wraz ze wzrostem aparatu dystrybucyjnego Centrali — następuje wzrost obrotów, które kształtują się jak następuje:

IV	kwartał	1945 r.	5.273	ton wartości		zł.	109.025.000.–
I	„	1946 r.	6.114	„	„	„	140.614.000.–
II	„	1946 r.	8.620	„	„	„	207.062.000.–
III	„	1946 r.	12 517	„	„	„	350.289.000.–

Zbyt za IV kwartał r. b. wyniesie ponad 450.000.000.— zł, tak że obrót Centrali Odlewów w r. 1946 przekroczy poważnie kwotę 1.100.000.— zł, a na rok 1947 planowany obrót zamyka się kwotą 1.800.000.000.— zł za 70.000.— ton odlewów.

Informacje dla odbiorców

CENTRALA ZBYTU ŚRUB I NITÓW BYTOM.

Ważne dla wszystkich Odbiorców.

Zasady rozdzielnictwa Artykułów Śrubowych.

Centralny Urząd Planowania rozesłał w dniu 17 grudnia ub. r. rozdzielnik na artykuły śrubowe na I i II kwartał 1947 r. — zatwierdzony Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 10 grudnia ub. r. Rozdzielnik przewiduje następujące przydziały:

	I kwartał			II kwartał		
	mat. śrub. t	nity t	wkrętki do met. t	mat. śrub t	nity t	wkrętki do met. t
Min. Przemysłu	1.700	500	70	1.800	600	70
Min. Komunikacji	800	340	30	900	300	30
Sprzedaż Komercyjna.	300	30	10	400	50	17

przy czym resorty nie wymienione w rozdzielniku mają pierwszeństwo w zaopatrywaniu się z przydziałów na sprzedaż komercyjną. Zapotrzebowanie Min. Poczt i Telegrafów na materiały śrubowe będzie zaspokojone ze sprzedaży komercyjnej lub nadwyżek produkcyjnych po porozumieniu się z Centralą Zbytu Śrub, Nitów i Okuć Budowlanych w Bytomiu.

Dla Ministerstwa Przemysłu rozesłał Departament Planowania w dniu 23 grudnia ub. r. poszczególnym Centr. Zarządom Przemysłu następujący rozdzielnik na I-szy kwartał:

L. p.	Centr. Zarządy Przemysłu	Jedn. wagi	Materiały śrubowe	Nity	Wkrętki do metalu
1.	Węglowego	t	800	200	10
2.	Hutniczego	„	290	70	5
3.	Cukrowniczego	„	40	10	1
4.	Skórzanego	„	15	15	—
5.	Paliw Płynnych	„	40	40	2
6.	Metalowego	„	300	80	25
7.	Chemicznego	„	30	10	5
8.	Drzewnego	„	9	5	—
9.	Materiałów Bud.	„	10	10	2
10.	Włókienniczego	„	25	5	1
11.	Papierniczego	„	15	10	1
12.	Elektrotechnicznego	„	25	1	—
13.	Energetyki	„	10	15	1
14.	Zbrojeniowego	„	5	9	—
15.	Zj. Przem. Mat. Nieżelaznych	„	40	10	2

W najbliższych dniach rozesłany również będzie rozdzielnik na II-gi kwartał, który przypuszczalnie nie będzie wyraźnie odbiegał od rozdzielnika na I-szy kwartał.

Centralne Zarządy, w których zaopatrzenie zostało już zcentralizowane w Centralach Zaopatrzenia, względnie Zjednoczenia Branżowe w przemysłach, w których zaopatrzenie nie zostało jeszcze zcentralizowane, składają swoje zapotrzebowania wyspecyfikowane wg. asortymentu i wymiarów w ramach otrzymanego przydziału.

Nadesłana specyfikacja winna zawierać:

1) Numer pozycji, gdyż w potwierdzeniu Centrala nie będzie wymieniać asortymentu wg. nazw i wymiarów, lecz będzie powoływać się na odpowiedni numer pozycji.
2) Dokładne określenie zamawianego przedmiotu zgodne z naszym cennikiem, względnie normami PN, oraz wymiary niezbędne do wykonania, a więc średnicę śruby i jej długość. Gwintu Whitwortha należy unikać, gdyż fabryki zasadniczo produkują śruby o gwincie metrycznym. Śruby z gwintem Whitwortha będą miały długie terminy dostawy.
3) Normy PN lub wyjątkowo DIN, których należy zasadniczo unikać. Jeżeli zamawiany artykuł nie jest objęty normami lub naszym cennikiem, prosimy o nadesłanie rysunku, podając jego numer. Nadsyłania wzorów należy raczej unikać.
4) Zsumowane całe zapotrzebowanie każdej pozycji danego przemysłu na kwartał,
5) zsumowaną wagę zapotrzebowanej ilości w sztukach przy każdej pozycji,
6) ewent. uwagi np. cynkowane, mosiężne, długość gwintu = 60 mm itp.

Dokładne wypełnienie wszystkich rubryk jest konieczne dla utrzymania terminu dostawy. Wypadki niejasnego określania zamawianego asortymentu są częste i mogą spowodować niewykonanie danego asortymentu z zamówienia na skutek niemożności umieszczenia go w planie produkcji.

W wypadku przekroczenia kontyngentu Centrala Zbytu zastrzega sobie prawo skreślenia asortymentu do wagi kontyngentu, po porozumieniu się z odbiorcą.

Centrala Zbytu nie może przyjmować do wykonania zamówień indywidualnych otrzymywanych z poszczególnych fabryk, tylko kwartalne wyspecyfikowane wg. asortymentu i wymiarów zamówienia ramowe z Central Zaopatrzenia lub Zjednoczeń. Centrala Zbytu zastrzega sobie nieprzyjmowanie do wykonania ilości małych, które mogą być zakupione ze sprzedaży komercyjnej, jak również podanie terminu na wyroby specjalne nie objęte normami względnie cennikiem Centrali.

Zapotrzebowania winny być składane w 3-ch egzemplarzach.

Potwierdzenie zapotrzebowania.

Zapotrzebowanie może być umieszczone w planie produkcji jednej fabryki lub kilku fabryk produkujących materiały śrubowe. Centrala Zbytu w potwierdzeniu, umieszczenia zapotrzebowania w danym okresie planowania, poda fabrykę i miesiące wykonania, oraz wymieni odpowiednie pozycje zapotrzebowania. Np. „Fitznerowska Fabryka Śrub i Nitów" otrzymała na m-c kwiecień pozycje zapotrzebowania 1, 5, 8, 9, 10, 15; na miesiąc maj pozycje 34, 67, 11, 12, 13, 14 itd."

Biorąc pod uwagę:

1) duży asortyment wyrobów śrubowych obejmujący ok. 7.000 pozycji,
2) zapotrzebowanie rynku przekraczające 3- do 4-krotne możliwości produkcyjne,
3) konieczność dostarczenia rynkowi całej produkcji fabryk wg. żądanego asortymentu i wymiarów, —

musimy bazować plan produkcji na posiadanym, planowo ułożonym portfelu zamówień, a ze względu na trudności w zaopatrzeniu w materiały produkcyjne (żelazo walcowane) fabryki muszą otrzymać nasze plany zbytu najpóźniej 6 tygodni przed rozpoczęciem planowanego kwartału produkcyjnego. Umożliwia to fabrykom uzupełnienie brakującego materiału, zapewniając terminowe wykonanie planu.

Uwagi ogólne.

Wobec deficytowości materiałów śrubowych na rynku pożądana jest **wymiana materiałów śrubowych między poszczególnymi zakładami lub kopalniami** . Wydaje się nam, że na pewnych fabrykach i kopalniach znajdują się zbędne asortymenty materiału śrubowego, które mogłyby być wykorzystane w innych fabrykach i kopalniach. Taka akcja może przynieść dobre rezultaty w doraźnym zaopatrzeniu.

Centrala Zbytu ułatwia również doraźne zaopatrzenie przemysłom o znaczeniu kluczowym, z remanentów mniej kurantowych towarów na fabrykach produkujących materiały śrubowe, przy czym wyroby t. zw. niechodliwe nie będą wliczone w kontyngent.

CENTRALA ODLEWÓW WARSZAWA.

Wobec stale wzrastającego zapotrzebowania na odlewy, tak na rynku krajowym jak i zagranicznym, przeszła Centrala Odlewów w roku 1947 na pełne planowanie zbytu.

W związku z tym prosimy naszych odbiorców o kierowanie wszelkich zapytań i zamówień wyłącznie pod adresem Centrali Odlewów w Warszawie, ul. Mokotowska Nr. 12.

Zapytania bądź zamówienia kierowane do poszczególnych Wytwórni **spowodują jedynie zbędną korespondencję i opóźnienie w załatwieniu sprawy.**

W całym szeregu grup odlewów — zamówienia mogą być wykonywane, wobec poważnego obciążenia wytwórni, dopiero po upływie kilku tygodni — są więc wykonywane w kolejności zgłoszeń.

Wyjątek stanowią pilne zamówienia dla przemysłu, związane z zagadnieniem ruchu, które załatwiamy natychmiast.

Na przyjęte przez Centralę do wykonania zamówienia, należy wpłacić zaliczkę w podanej wysokości. Resztę należności również należy wpłacić na konto Centrali w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Nr. 143.

Wpłaty na konta poszczególnych wytwórni dadzą w wyniku opóźnienie dostawy.

Wyspecyfikowane zamówienia obejmujące okres pełnego kwartału prosimy kierować w następujących terminach:

na II kwartał do dnia 15 lutego rb.
na III kwartał do dnia 15 maja rb.
na IV kwartał do dnia 15 sierpnia rb.
na I kwartał do dnia 15 listopada rb.

Centralnie załatwiamy jedynie zamówienia duże kwartalne. Dostawy dla potrzeb rynku miejscowego załatwiają nasze Składy w terenie.

Prosimy naszych P. T. Odbiorców, a specjalnie odbiorców sektoru państwowego, **o zaopatrywanie się w odlewy jedynie przez Centralę.**

Usiłowanie czynienia zakupów bezpośrednio w wytwórniach — utrudnia planową dystrybucję, powoduje zbędną korespondencję i opóźnia dostawę.

W stosunku do odsprzedawców, usiłujących czynić zakupy bezpośrednio w wytwórniach z pominięciem Centrali — zastosujemy wszelkie sankcje, aż do skreślenia ich z listy odbiorców włącznie.

WEZWANIE.

Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego zwraca się do wszystkich odbiorców przemysłu metalowego z prośbą o nadesłanie pod adresem Redakcji naszego pisma wszelkich uwag co do jakości towarów, trudności w ich nabywaniu, oraz braku pewnych artykułów, w poszczególnych rejonach kraju. —

Kronika

KONFERENCJA PRZEMYSŁU LOKALNEGO.

Korzystając z pobytu w Bytomiu Ministra Przemysłu Ob. H. Minca odbyła się w redakcji Dziennika Gospodarczego konferencja dyrektorów Zjednoczeń i Central Zbytu Przemysłów, mających swoją siedzibę w Bytomiu.

Przemówienie powitalne wygłosił Ob. mgr. Bagiński, Naczelny Dyrektor Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego, następnie przemawiali Naczelny Redaktor Dziennika Gospodarczego dr. Gruchała oraz Naczelny Dyrektor Bytomskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego Ob. Zagórowski.

W odpowiedzi Minister Przemysłu Ob. H. Minc podkreślił rolę i znaczenie Bytomia, jako miasta będącego siedzibą ważnych przemysłów i uwypuklił rolę i zadania Dziennika Gospodarczego, organu współpracującego z przemysłem w Polsce.

Po wyjeździe Ob. Ministra rozwinęła się dłuższa dyskusja na temat współpracy tut. przemysłu z Dziennikiem Gospodarczym.

POLSKIE RADIO
Rozgłośnia w Katowicach.

Katowice, dnia 22 stycznia 1947.

Do
Centrali Zbytu Śrub i Nitów
w Bytomiu.

Dyrekcja Okręgowa Polskiego Radia w Katowicach wyraża podziękowanie za szybkie załatwienia naszego zlecenia, na wykonanie haków do izolatorów, które były koniecznie potrzebne do radiofonizacji wsi, w ramach akcji przedwyborczej.

Naczelnik Wydz. Techn.
(Inż. J. Pilecki)

DYREKTOR OKRĘGU
(J. Burczak)

Z Ruchu Wydawniczego

Tabele Wag.

Nakładem Wydawnictwa Broszur Popularnych o artykułach przemysłu metalowego wyjdą z druku w połowie lutego „Tabele Wag" Śrub, Nitów, Okuć Budowlanych, Części Kutych, Drobnej Nawierzchni Kolejowej, Gwoździ, Drutu, Łopat, Łańcuchów, Szpadli, Wideł, Siatek drucianych oraz Dziabek do kopania kartofli.

Objętość około 4 arkuszy. Cena 120.— zł, z przesyłką pocztową 130.— zł.

Z powodu ograniczonego nakładu prosimy o wpłacanie przedpłaty na nasze konto w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, Oddział w Bytomiu, konto Nr. 90, z dopiskiem Tabele Wag.

Ponieważ otrzymaliśmy już przedpłatę na Tabelę Wag śrub i nitów, w kwocie 80.— zł, prosimy o dopłatę 50.— zł, albowiem projektowane wydawnictwo zostało powiększone artykułami Centrali Zbytu Drutu, Gwoździ i Czarnych Narzędzi.

Planowanie Zbytu.

Nakładem Wydawnictwa Broszur Popularnych o artykułach przemysłu metalowego, wyszła z druku powyższa broszura, obejmująca 48 stron druku.

Omawia ona aktualny w dobie obecnej problem planowania, a chociaż opiera się tylko na jednym fragmencie planowania zbytu masowych wyrobów przemysłu metalowego, daje możność również innym gałęziom przemysłu do jej wykorzystania w koniecznych pracach planowania produkcji i zbytu.

Cena wraz z przesyłką pocztową zł 60.—, którą należy wpłacać na konto Banku Gospodarstwa Spółdzielczego oddział w Bytomiu, konto Nr. 90 z dopiskiem Planowanie Zbytu.

Redakcja i Administracja: Bytom ul. Kolejowa 2 a tel. 46-89. Prenumerata kwartalna 30 zł. Cennik ogłoszeń: 1 str. 10,000.— zł., ½ str. 5,000.— zł. ¼ str. 2,500.— zł. ⅛ str. 1,200.— zł. 1/10 600.— zł.
Bank Gospodarstwa Spółdzielczego oddział Bytom konto Nr 90.

Wydawca: Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego. Komitet Redakcyjny.

Drukarnia Państwowa, Bytom, ul. Piekarska 9. Nr. tel. 43-18, Zam. 208, R. 26697.